

ЗВІТ

ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ДОСЛІДЖЕННЯ ЖИТЛОВИХ ПРОГРАМ ТА РІШЕНЬ ДЛЯ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ

Козятинська міська територіальна громада
Вінницька область

Зміст

Вступ.....	2
Методологія дослідження.....	3
Перелік НПА, які застосовуються у сфері забезпечення житлових прав ВПО.....	5
Основні терміни та поняття.....	6
Аналіз результатів дослідження.....	7
Загальна інформація про кількість ВПО, зокрема тих, які потребують покращення житлових умов.....	8
Місцеві житлові програми Козятинської МТГ, спрямовані на забезпечення житлових прав ВПО.....	12
Національні житлові програми, які реалізуються у Козятинській МТГ.....	17
Кредитні житлові програми.....	18
Інформаційна доступність.....	20
Висновки.....	21
Рекомендації.....	23

Вступ

Конституція України є основою правового регулювання житлового права в Україні. Саме у ст. 47 Конституції України закріплене право на житло кожного громадянина країни. Держава створює умови, за яких кожен громадянин може його будувати, купувати або орендувати. Людям, які потребують соціального захисту, влада на рівні держави та місцевого самоврядування надає житло безоплатно або за доступну плату, встановлену законом.

Внаслідок повномасштабної війни Російської Федерації проти України мільйони українців були вимушені покинути свої домівки та переміститись у більш безпечні регіони країни. Вони стали внутрішньо переміщеними особами. Проблема ж забезпечення ВПО житлом набуває дедалі гострішого характеру — як для держави, так і для громад, які їх приймають.

Команда благодійної організації «Благодійний фонд “Стабілізуєш Суппорт Сервісез”» у межах проєкту «Підтримка спроможності системи соціального захисту населення щодо реєстрації внутрішньо переміщених осіб», який реалізується за підтримки Агентства ООН у справах біженців в Україні, проводить дослідження місцевих і національних політик у сфері житлових проблем ВПО та інших людей, які постраждали внаслідок війни.

Органи державної та місцевої влади реалізують різні програми підтримки ВПО, які втратили житло та були змушені переїхати в інші населені пункти. Частина таких програм підтримки існувала до 24 лютого 2022 року, а деякі почали втілюватися лише після повномасштабного вторгнення. У проєкті Плану відновлення України, презентованому у липні 2022-го, наявні довгострокові перспективи підтримки населення в умовах воєнного стану та після його припинення.

Скорочення надходжень до державного та місцевих бюджетів, непередбачувані наслідки та строки завершення війни створюють негативний вплив на розроблення та ухвалення довгострокових рішень у житловому секторі.

За прогнозами міжнародних інституцій, що довше триватиме війна, то більше населення країни потраплятиме у вразливе становище, а ресурси, які дозволяли б людям протриматися без сторонньої допомоги, будуть вичерпуватися. Саме тому важливо визначити реальну потребу ВПО у житлових програмах і програмах підтримки реалізації житлових прав (компенсація оренди, комунальних послуг тощо), а також забезпечити їхню доступність.

Методологія дослідження

Мета дослідження

Проведення аналізу житлових програм для ВПО, які реалізуються у цільових громадах, з метою розроблення рекомендацій, спрямованих на вдосконалення довгострокових житлових рішень на користь ВПО під час формування локальної житлової політики.

Об'єкт дослідження

Перешкоди в доступі ВПО до житлових програм, які діють у цільових громадах, зокрема з урахуванням забезпечення постійним та соціальним житлом.

Предмет дослідження

1. Національні житлові програми для ВПО, які реалізуються у цільових громадах, зокрема наявність компенсації власникам житла за розміщення ВПО.
2. Чинні місцеві цільові програми, інші місцеві нормативно-правові акти (положення, рішення, розпорядження, плани заходів тощо), спрямовані на забезпечення житлом ВПО, зокрема наявність компенсації власникам житла за розміщення ВПО.
3. Інші житлові програми та рішення для ВПО, які реалізують у цільових громадах міжнародні та національні неурядові організації.

Завдання дослідження

1. Проаналізувати:
 - національні житлові програми для ВПО, які реалізуються у цільових громадах;
 - місцеві цільові програми та рішення, інші локальні НПА (положення, рішення, розпорядження, плани заходів тощо), спрямовані на забезпечення житлом ВПО;
 - житлові програми для ВПО, які реалізують у цільових громадах міжнародні та національні неурядові організації.
2. Зібрати дані про кількість ВПО, які потребують покращення житлових умов у цільових громадах, з урахуванням демографічних характеристик та потреб у покращенні житлових умов.
3. Розробити звіт про результати аналізу чинних житлових програм для ВПО у цільових громадах.

4. Розробити рекомендації та план адвокації необхідних змін для кожної цільової громади.
5. Провести презентацію дослідження у формі заходу, спрямованого на адвокацію запропонованих змін за участі зацікавлених сторін.

Географія дослідження: об'єднані територіальні громади України.

Період проведення дослідження: вересень - грудень 2024 року.

Методи та інструменти дослідження

- Експертна оцінка місцевих цільових програм та інших НПА (положення, рішення, розпорядження, плани заходів тощо), спрямованих на забезпечення житлом ВПО.
- Експертна оцінка доступу до національних житлових програм для ВПО, які реалізуються у цільових громадах.
- Експертна оцінка житлових програм для ВПО, які реалізують у цільових громадах міжнародні та національні неурядові організації.
- Аналіз офіційних сайтів органів виконавчої влади та місцевого самоврядування щодо доступності інформації про чинні житлові програми для ВПО.

Джерела інформації

1. Сайти органів виконавчої влади та місцевого самоврядування територіальних громад.
2. Офіційні відповіді на запити згідно з вимогами Закону України «Про доступ до публічної інформації».
3. Статистична інформація щодо кількості ВПО, які потребують покращення житлових умов.
4. Місцеві НПА (положення, програми, рішення, розпорядження, плани заходів тощо).
5. Звіти про виконання житлових програм.

Перелік нормативно-правових актів, які застосовуються у сфері забезпечення житлових прав ВПО

- Конституція України.
- Цивільний кодекс України.
- Житловий кодекс України 1983 року.
- Закон України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб».
- Закон України «Про житловий фонд соціального призначення».
- Постанова КМУ «Деякі питання реалізації Закону України “Про житловий фонд соціального призначення”» (від 23.07.2008 № 682).
- Постанова Ради Міністрів УРСР і Укрпрофспілки «Про затвердження Правил обліку громадян, які потребують поліпшення житлових умов, і надання їм жилих приміщень в Українській РСР» (від 11.12.1984 № 470).
- Стратегія державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року та операційний план заходів з її реалізації у 2023–2025 роках (затверджені Розпорядженням КМУ від 07.04.2023 № 312).
- Порядок надання державної підтримки та забезпечення громадян доступним житлом (затверджений Постановою КМУ від 10.10.2018 № 819) — не фінансується з 2020 року.
- Постанова КМУ від 02.08.2022 № 856 (доступне іпотечне кредитування «ЄОселя»).
- Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті за програмою «Надання пільгових іпотечних кредитів внутрішньо переміщеним особам» (затверджений Постановою КМУ від 28.04.2021 № 451) — за рахунок коштів гранту, наданого KfW.
- Порядок використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання пільгового довгострокового державного кредиту внутрішньо переміщеним особам, учасникам проведення антитерористичної операції (АТО) та/або учасникам проведення операції Об’єднаних сил (ООС) на придбання житла (затверджений Постановою КМУ від 27.11.2019 № 980) — не фінансується з 2020 року.
- Постанова КМУ «Питання забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України» (від 18.04.2018 № 280).

- Постанова КМУ «Деякі заходи з формування фондів житла, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб» (від 29.04.2022 № 495).
- Постанова КМУ «Про затвердження Порядку компенсації витрат на тимчасове розміщення внутрішньо переміщених осіб, які перемістилися у період воєнного стану і не отримують щомісячної адресної допомоги переміщеним особам для покриття витрат на проживання, у тому числі на оплату житлово-комунальних послуг» (від 19.03.2022 № 333).
- Постанова КМУ «Про затвердження Порядку та умов надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення заходів щодо підтримки територій, що зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту на сході України» (від 04.10.2017 № 769).
- Локальні НПА (комплексні програми, рішення сесії місцевих рад, порядки виконавчих комітетів місцевих рад тощо).

Основні терміни та поняття

Внутрішньо переміщена особа в українському законодавстві — це громадянин України, іноземець або особа без громадянства, яка перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, яку змусили залишити або покинути своє місце проживання внаслідок чи для уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру.

Відповідно до п. 6 ст. 9 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб», ВПО має право на створення належних умов для її постійного чи тимчасового проживання.

Основою правового регулювання житлових прав в Україні є Конституція України, яка в ст. 47 закріплює загальне право на житло. Держава створює умови, за яких кожний громадянин матиме змогу побудувати житло, придбати його у власність або взяти в оренду. Людям, які потребують соціального захисту, держава та органи місцевого самоврядування надають житло безоплатно або за доступну плату відповідно до закону. Нікого не можна примусово позбавити житла, виключно на підставі закону за рішенням суду.

Відповідно до Закону України «Про житловий фонд соціального призначення», **житловий фонд соціального призначення** — це сукупність соціального житла, що надається громадянам України, які відповідно до закону

потребують соціального захисту. Окремі аспекти цього поняття висвітлені в постанові КМУ «Деякі питання реалізації Закону України “Про житловий фонд соціального призначення”» (від 23.07.2008 № 682).

Дещо інший підхід викладено в Житловому кодексі України. Так, п. 5 ч. 2 ст. 4 зараховує до житлового фонду соціального призначення квартири в багатоквартирних житлових будинках, садибні (одноквартирні) житлові будинки, а також житлові приміщення в інших будівлях усіх форм власності, що надаються людям, які відповідно до закону потребують соціального захисту. Тобто не обмежує житловий фонд лише комунальною формою власності.

Питання, пов’язані з розміщенням ВПО у місцях тимчасового проживання, зокрема з дотриманням вимог, передбачених Постановою КМУ «Деякі питання функціонування місць тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб» (від 01.09.2023 № 930), а також з наданням соціальних послуг у громаді (притулок, підтримане проживання, стаціонарний догляд, паліативний догляд тощо) *це дослідження не охоплює.*

Аналіз результатів дослідження

Козятинська міська територіальна громада розташована у Вінницькій області.

Козятинська міська територіальна громада утворена 25 жовтня 2020 року на основі об’єднання Козятинської міської ради та 7 сільських рад Козятинського району Вінницької області. Відповідно до розпорядження КМУ «Про визначення адміністративних центрів та затвердження територій територіальних громад Вінницької області» до складу Козятинської ТГ увійшли:

- Козятинська міська територіальна громада: м. Козятин, селище Залізничне;
- Козятинська сільська територіальна громада: с.Козятин, с.Іванківці;
- Кордишівська територіальна громада: с.Кордишівка, с.Прушинка, с.Королівка;
- Махаринецька територіальна громада: с. Махаринці;
- Сестринівська територіальна громада: с. Сестринівка;
- Сокілецька територіальна громада: с. Сокілець, с. Титусівка, с. Сигнал;
- Пиковецька територіальна громада: с. Пиковець, с. Пустоха;
- Флоріанівська територіальна громада: с. Флоріанівка, с. Рубанка.

Козятинська міська територіальна громада представлена 16 населеними пунктами з адміністративним центром у місті Козятин.

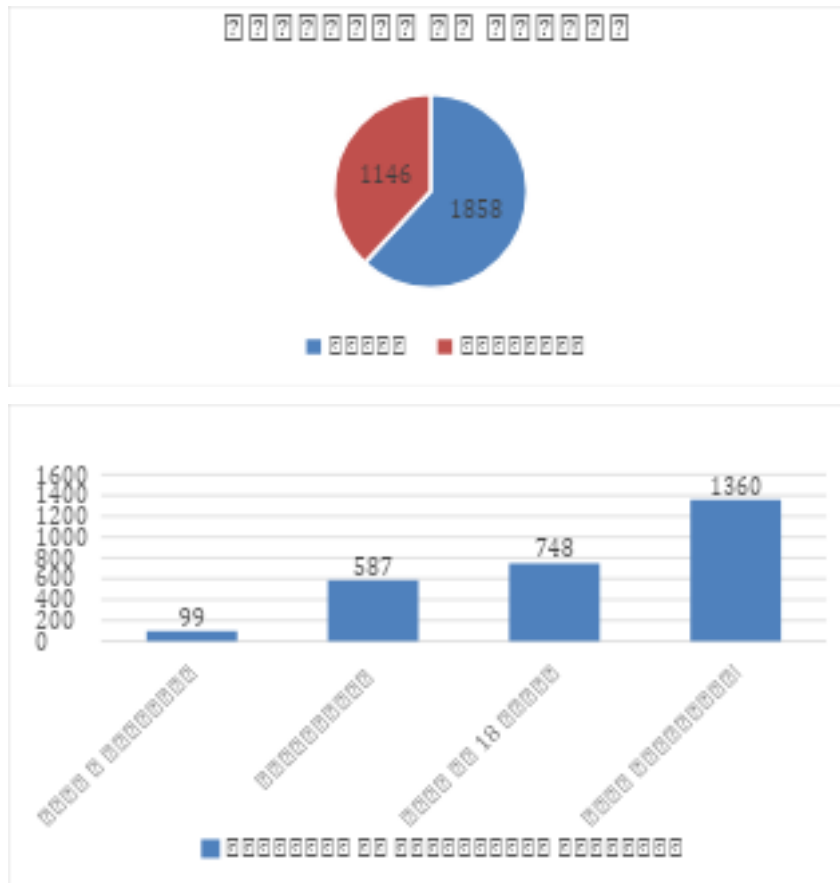
Площа Козятинської міської територіальної громади становить 237,1 кв. км.

За останніми звітними даними відкритих реєстрів Державної служби статистики України [чисельність наявного населення](#) Козятинської міської територіальної громади станом на 1 січня 2022 року становила 32 347 осіб: міське населення - 23 207 особи, сільське населення 9 140 особи. За даними відділу реєстру територіальних громад управління ЦНАП у м. Козятині зареєстровано осіб: станом на 01 січня 2023 року – 32 847 особи (міське населення - 22 979, сільське населення – 9 868), станом на 01 січня 2024 року – 32 997 осіб (міське населення - 23 011, сільське населення - 9 986). Найбільшим за кількістю населення населеним пунктом громади є м. Козятин (разом з сел. Залізничне) - 23 011 осіб. По сільських населених пунктах найбільшими населеними пунктами є с. Козятин - 3 219 осіб та с. Махаринці -1 326 осіб.

Загальна інформація про кількість ВПО, зокрема тих, які потребують покращення житлових умов

У Козятинській міській територіальній громаді станом на 28.10.2024 (лист від громади від 01 листопада 2024 року № 2148/24) зареєстровано відповідно до таблиці:

Категорії	Кількість
Зареєстровано ВПО (всього)	3004
Зареєстровано ВПО з 2022 року	2874
сімей ВПО	2166
у т.ч. жінок	1858
у т.ч. чоловіків	1146
у т.ч. працездатного віку	1360
у т.ч. пенсіонерів	587
у т.ч. осіб з інвалідністю	99
у т.ч. дітей до 18 років	748
учасників бойових дій	Інформація відсутня

У зв'язку з повномасштабним вторгненням російської федерації на всю територію України, питання інтеграції ВПО та впровадження середньострокових та довгострокових рішень щодо внутрішнього переміщення залишається одним з першочергових питань, що потребують підвищеної уваги з боку владних структур, органів місцевого самоврядування, громадських організацій тощо.

У зв'язку зі збільшенням населення за рахунок внутрішньо переміщених осіб у Козятинській міській територіальній громаді, збільшилась потреба в житлі. Оскільки зріс попит на житло, значно зросла вартість орендованого житла. 49% ВПО згідно опитування проживають саме в орендованих квартирах.

Значну частину ВПО безкоштовно прихистили в своїх помешканнях власники житлових приміщень, які скористались допомогою від держави і отримують компенсацію на відшкодування житлово-комунальних послуг за безоплатне розміщення внутрішньо переміщених осіб.

Проте, кількість ВПО у громаді має постійну тенденцію до зниження. Козятинська міська територіальна громада не є однорідна, вона представлена 16 населеними пунктами, більшість яких розміщені у сільській місцевості. Водночас, ВПО більш схильні переїздити у великі міста і цей процес тісно пов'язаний саме із можливостями працевлаштування.

Рішенням Козятинської міської ради № 1235-VIII від 18 січня 2024 року затверджено [Програму інтеграції внутрішньо переміщених осіб на 2024-2026 роки](#) (далі – Програма).

Головною метою Програми є сприяння подальшій інтеграції внутрішньо переміщених осіб через усунення перешкод у реалізації їх прав та основоположних свобод, забезпечення повного доступу до адміністративних, соціальних, культурних та інших послуг, а також створення умов для розвитку потенціалу та посилення спроможності внутрішньо переміщених осіб у приймаючих територіальних громадах.

Крім того, Програма спрямована на розв'язання основних проблем ВПО, які зареєстровані та перебувають на території Козятинської міської територіальної громади, зокрема забезпечення належних умов життєдіяльності, вирішення питання забезпечення тимчасовим житлом.

[У Козятинській міській територіальній громаді місце для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб комунальної власності немає.](#) Територіально у громаді є місце тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб на базі гуртожитку Державно професійно-технічного навчального закладу “Козятинське міжрегіональне вище професійне училище залізничного транспорту”. Дане місце тимчасового проживання ВПО Козятинській міській раді не підпорядковується, оскільки гуртожиток державної форми власності. Станом на кінець вересня 2024 року [у МТП проживало 60 ВПО](#), з них: 15 чоловіків, 29 жінок, 16 дітей. Серед мешканців 14 осіб літнього віку та 10 осіб з інвалідністю. За сприяння ГО «Асоціація євро клубів Вінниччини» у рамках проекту «Сприяння сталій підтримці ВПО в центрах колективного проживання та поза ними в Західній та Центральній Україні за підтримки організації Acted у закладі створено приміщення для роботи Ради з питань ВПО.

Задля забезпечення внутрішньо переміщених осіб тимчасовим житлом на території Козятинської міської територіальної громади визначено 2 пріоритетних об'єкта для переобладнання в соціальний прихисток (гуртожиток) для внутрішньо переміщених осіб. Визначені приміщення знаходяться в комунальній власності громади та переведені з нежитлових приміщень в житлові (Рішення виконавчого комітету Козятинської міської ради від 10.08.2022 року №199 «Про надання дозволу на переведення нежитлових приміщень комунальної власності Козятинської міської ради в житлові»). Йдеться про наступні об'єкти:

1- Будівля колишньої школи, яка знаходиться за адресою: Вінницька обл., Хмельницький район, с. Іванківці, вул. Шкільна, 21-А. Розроблена

проектно-кошторисна документація. ТОВ «Перша будівельна експертиза» 05.12.2022 року №221102-14/В. Кошторисна вартість об'єкта 7359,516 тис. грн. Кількість внутрішньо переміщених осіб, які можуть проживати в гуртожитку після реконструкції складає -36 осіб.

2- Будівля колишнього дитячого садочка-школи, яка знаходиться за адресою: Вінницька обл., Хмельницький район, с. Флоріанівка, вул. Шкільна, 6. Розроблена проектно-кошторисна документація. ТОВ «Перша будівельна експертиза» 02.12.2022 року №221102-14/В. Кошторисна вартість об'єкта 7647,534 тис. грн. Кількість внутрішньо переміщених осіб, які можуть проживати в гуртожитку після реконструкції складає – 23 особи.

У Козятинській міській територіальній громаді на обліку громадян, які потребують отримання житла з фонду житла територіальної громади, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, перебуває **61 особа ВПО**, що складає 26 сімей.

Мешканці Козятинської МТГ, які потребують поліпшення житлових умов, мають право стати на [квартирний облік](#) при виконавчому комітеті Козятинської міської ради. Проте на соціальному квартирному обліку при виконавчому комітеті Козятинської міської ради внутрішньо переміщені особи не перебувають.

Перебування на обліку громадян, що потребують житла для тимчасового проживання, не є підставою для відмови внутрішньо переміщеній особі в подальшому взятті такої особи на: соціальний квартирний облік; облік осіб, які потребують поліпшення житлових умов. Проте внутрішньо переміщені особи не володіють про це інформацією, що стає суттєвою перешкодою для їх звернень. Відсутність ВПО на соціальному квартирному обліку може свідчити про неналежне їх інформування Центром надання адміністративних послуг громади про вимоги та порядок надання тієї чи іншої адміністративної послуги.

Фонд соціального житла у Козятинській міській територіальній громаді не сформовано.

Житлові програми для внутрішньо переміщених осіб, які реалізуються міжнародними та національними неурядовими організаціями у громаді, відсутні.

Сайт Козятинської МТГ містить [перелік адміністративних послуг управління “Центр надання адміністративних послуг”](#) Козятинської міської ради. На сайті наявні зразки заяв та інформаційних карток адміністративних послуг. Проте послуга взяття на облік громадян, що потребують житла для тимчасового проживання ВПО, у переліку адміністративних послуг відсутня.

Місцеві житлові програми Козятинської МТГ, спрямовані на забезпечення житлових прав ВПО

Для оцінки доступності у Козятинській МТГ національних житлових програм для ВПО, аналізу місцевих цільових програм та інших НПА, спрямованих на забезпечення житлом ВПО, було направлено запити на доступ до публічної інформації, а також проаналізовано офіційний вебсайт громади.

[Постанова КМУ](#) «Деякі заходи з формування фондів житла, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб» (від 29.04.2022 № 495) затверджує Порядок формування фондів житла, призначеного для тимчасового проживання, обліку та надання такого житла для тимчасового проживання ВПО. До фонду житла можуть бути включені тільки вільні житлові приміщення. Джерелами фінансування формування фонду можуть бути кошти державного, місцевих бюджетів, міжнародних донорів, добровільні внески фізичних і юридичних осіб, інші джерела, не заборонені законодавством.

Внутрішньо переміщені особи або мають труднощі із працевлаштуванням у приймаючій громаді, або отримують незначну заробітну платню, пенсію, у зв'язку з чим не мають можливості скористатися конституційним правом на поліпшення своїх житлових умов шляхом використання механізмів діючих житлових програм та придбання житла на загальних підставах.

Шляхами та засобами розв'язання проблем підвищення рівня забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб є [створення фонду житла для тимчасового проживання](#) шляхом реконструкції об'єктів нерухомості, що належать до комунальної власності громади та придбання квартир на вторинному ринку для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб.

У Козятинській міській територіальній громаді рішенням 41 сесії 8 скликання Козятинської міської ради від 18.01.2024 року № 1234-VIII затверджено [Програму забезпечення житлом для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб на 2024-2026 роки](#). Також затверджено Порядок формування фонду житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб і Порядок придбання житла на вторинному ринку для надання в тимчасове користування внутрішньо переміщеним особам.

[Фонд житла, призначений для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб](#) у Козятинській міській територіальній громаді *сформовано*. Затверджено рішенням виконавчого комітету Козятинської міської ради від 09.12.2021 року №436.

У фонді житла знаходиться 1 квартира, загальною площею 52,5 кв. м.. На сьогоднішній день у ній проживає 4 внутрішньо переміщені особи (1 сім'я). У 2021 році громаді вдалося придбати квартиру [на умовах співфінансування](#) (з державного бюджету 70%, бюджет громади 30%). Інших можливостей у громаді забезпечити внутрішньо переміщених осіб тимчасовим житлом немає.

Щодо напрацювання нових механізмів пошуку житла, якими можуть бути наповнені житлові фонди, до прикладу відумерла спадщина, то такий механізм використовується у громаді, проте практичного результату він не дає.

Рішенням Козятинської міської ради від 03.01.2023 року №4 затверджено Порядок обліку внутрішньо переміщених осіб та надання житлових приміщень з фонду житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб на території Козятинської міської територіальної громади.

У громаді ведеться облік громадян, які потребують житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб. Ведеться реєстр заяв громадян, що потребують надання житлових приміщень з фонду житла для тимчасового проживання. Проте у громаді не затверджувалася форма рейтингового списку взятих на облік осіб, які потребують отримання житла з фонду житла Козятинської міської ради, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб. Рейтинговий список у громаді не сформовано.

Козятинська міська рада навіть за фактичної наявності лише однієї квартири у фонді житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб зобов'язана сформувати рейтинговий список ВПО, які потребують отримання житла з фонду житла Козятинської міської ради, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, адже це є одним із необхідних першочергових кроків щодо вирішення житлового питання переселенців у громаді.

Регіональні житлові програми

З'ясовано, що ***житлову проблему*** громадян, які потребують поліпшення житлових умов, у тому числі ВПО, у Вінницькій області загалом та на території Козятинської МТГ зокрема ***можливо розв'язати шляхом впровадження чинних регіональних житлових програм.***

Так, на обласному рівні діє [Комплексна регіональна програма](#) пільгового довготермінового кредитування громадян, які потребують поліпшення житлових умов у Вінницькій області, на 2018–2027 роки (далі – Комплексна регіональна програма), затверджена Рішенням Вінницької обласної Ради від 28.09.2017 №

465 (у редакції Наказу начальника Вінницької ОВА від 30.12.2022 № 3043). Мета Комплексної регіональної програми — вирішення житлових проблем шляхом створення сприятливих умов для розвитку житлового будівництва, розроблення нових та вдосконалення чинних механізмів пільгового довготермінового кредитування людей, які потребують поліпшення житлових умов, на будівництво (реконструкцію) і придбання житла. Рішенням Вінницької ОВА № 330 Комплексну програму доповнено [додатком 7](#) «Положення про порядок надання пільгових довготермінових кредитів внутрішньо переміщеним особам на будівництво (реконструкцію) і придбання житла». Тобто, крім інших категорій громадян, визначених Комплексною регіональною програмою, вбачається можливість кредитування ВПО, які зареєстровані та наразі проживають на території Вінницької області.

Відділення Державної спеціалізованої фінансової установи “Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву” «Вінницьке регіональне управління» (далі – Вінницьке регіональне управління) листом від 04.11.2024 № 171/01-17 повідомило, що заяви від громадян – внутрішньо переміщених осіб Козятинської МТГ щодо участі у Комплексній регіональній програмі за період її дії і станом на 04.11.2024 до Вінницького регіонального управління *не надходили*. Відповідно, внутрішньо переміщеним особам Козятинської МТГ пільгові довготермінові кредити у рамках Комплексної регіональної програми за період її дії і станом на 04.11.2024 року Вінницьким регіональним управлінням не надавалися.

Фінансові ресурси з бюджету Козятинської МТГ для надання пільгових довготермінових кредитів у рамках Комплексної регіональної програми за період її дії та станом на 04.11.2024 Держмолодьжитлу та Вінницькому регіональному управлінню не виділялися.

Вінницька ОВА листом від 23.02.2024 № 4-запит-2024 повідомила, що з метою відновлення порушеного конституційного права громадян на житло можна звернутися до Комунальної організації «Обласний фонд сприяння інвестиціям та будівництву» (далі – Фонд) у межах [Регіональної комплексної програми](#) інвестування житлового будівництва у Вінницькій області «Власний дім» на 2023–2028 роки (далі – Програма “Власний дім”) (затверджена Наказом начальника Вінницької ОВА від 22.06.2023 № 900, у редакції від 18.12.2023). Програма “Власний дім” реалізується за принципом спільної відповідальності органів державної виконавчої влади, органу місцевого самоврядування та КО «Обласний фонд сприяння інвестиціям та будівництву», а також людей, які потребують поліпшення житлових умов.

Програма «Власний дім» передбачає надання пільгового довгострокового кредитування військовослужбовиць/вців та членів їхніх родин, ВПО, працівників галузей медицини, освіти, культури, молодих сімей, багатодітних родин, фахівців, які працюють у сільській місцевості.

Пільгове кредитування відбуватиметься за такими напрямками:

- будівництво нового житла та завершення недобудованого житла;
- реконструкція та капремонт житла;
- придбання незавершеного будівництва або готового житла;
- впровадження енергоефективних заходів та будівництва інженерних мереж.

Умови надання та повернення кредитів за Програмою «Власний дім» визначені у Правилах надання пільгових довгострокових кредитів позичальниками (затверджені Рішенням Вінницької обласної ради від 30.09.2022 № 415).

Програма «Власний дім» буде реалізовуватися за два етапи: 2023–2025 роки (I етап), 2026–2028 роки (II етап).

Пріоритет в отриманні кредиту мають мешканці територій, де органи місцевого самоврядування передбачили співфінансування Програми «Власний дім» з місцевих бюджетів.

Проте, за інформацією, отриманою від Комунальної організації «Обласний фонд сприяння інвестиціям та будівництву» (лист від 07.11.2024 №03/445), у Фонді відсутні зареєстровані заяви від внутрішньо переміщених осіб Козятинської міської територіальної громади щодо участі у Програмі «Власний дім».

Кредити внутрішньо переміщеним особам Козятинської МТГ у рамках реалізації Програми «Власний дім» не надавалися.

Додатково зазначено, що фінансові ресурси з обласного бюджету для кредитування ВПО Козятинської МТГ не спрямовувалися і у Фонді відсутня інформація про внутрішньо переміщених осіб Козятинської МТГ, які б покращили свої житлові умови за період дії Програми «Власний дім».

Причинами неподання заяв від ВПО можуть бути відсутність інформування та роз'яснень у громаді серед ВПО щодо можливостей та умов участі у Програмі «Власний дім»; відсутність можливостей для працевлаштування ВПО, що є обов'язковою умовою для участі у Програмі; граничний вік ВПО 55–60 років, що є додатковою перешкодою для участі у Програмі.

Водночас, з бюджету Козятинської МТГ для реалізації Програми “Власний дім” на 2023–2028 роки кошти не виділялися.

Суми співфінансування з місцевих бюджетів є досить невеликими, але вони могли б вирішити деякі житлові питання ВПО у сільській місцевості, приєднаних населених пунктах шляхом фінансування купівлі, ремонтних робіт, підведення мереж до наявного будинку тощо.

Діяльність Ради з питань внутрішньо переміщених осіб при Козятинській міській раді

У травні 2024 року у Козятинській міській територіальній громаді створена [Рада з питань внутрішньо переміщених осіб](#) при Козятинській міській раді. Затверджено [рішенням виконавчого комітету](#) Козятинської міської ради від 29.03.2024 року №126. До складу Ради увійшли внутрішньо переміщені особи, які проживають у громаді, керівники структурних підрозділів міської ради, представники громадських об'єднань та благодійних організацій, діяльність яких спрямована на забезпечення та захист прав ВПО і реалізацію проектів у межах Козятинської МТГ. До складу Ради входить 18 осіб.

Рада утворена з метою налагодження ефективної взаємодії органів місцевого самоврядування з громадськістю, врахування громадської думки під час реалізації політики у сфері забезпечення і захисту прав та інтересів внутрішньо переміщених осіб. Одним із основних завдань Ради є сприяння забезпеченню і захисту прав та інтересів внутрішньо переміщених осіб з питань соціального захисту, забезпечення житлом та зайнятості, психосоціальної, медичної та правової допомоги та з інших питань.

Головою Ради обрано М'ялук Олену Михайлівну.

Основною формою роботи ради є засідання. Проте з часу утворення Ради її засідання не проводилися.

Таким чином можемо зробити висновок, що є необхідність активувати діяльність Ради з питань внутрішньо переміщених осіб при Козятинській міській раді, у т.ч. шляхом напрацювань довгострокових рішень спільно з органом місцевого самоврядування з метою вирішення житлових питань ВПО у громаді. Також варто обрати особу, відповідальну за житлові питання, з числа членів Ради з питань ВПО та зазначити це у документі про розподіл обов'язків членів Ради. Варто розглянути можливість планування та здійснення обміну досвідом з успішними Радами з питань ВПО в частині забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб.

Національні житлові програми, які реалізуються у Козятинській МТГ

Компенсація витрат за тимчасове розміщення (перебування) внутрішньо переміщених осіб призначається відповідно до Порядку компенсації витрат за тимчасове розміщення (перебування) внутрішньо переміщених осіб, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 19.03.2022 № 333, зі змінами.

У Козятинській міській територіальній громаді, відповідно до постанови КМУ від 19.03.2022 року № 333, починаючи з квітня 2022 року власниками житлових приміщень було розміщено 1418 внутрішньо переміщених осіб.

У 2022 році компенсація власникам житла за тимчасове розміщення ВПО виплачувалася частково за кошти державного бюджету – на суму 316 417,71 грн. та за кошти міжнародних організацій (Товариство Червоного Хреста України та Представництво УВКБ ООН в Україні) на суму – 1 621 074, 86 коп..

У 2023 році компенсація виплачувалася за рахунок коштів Товариства Червоного Хреста України на суму 1 497 454, 17 коп.. У 2024-му — за рахунок коштів Представництва УВКБ ООН в Україні на суму 662 715, 13 коп. (по жовтень 2024 року включно).

Проте, як відзначила начальниця відділу по роботі з внутрішньо переміщеними особами Управління соціальної політики Козятинської міської ради, має місце стале зменшення кількості ВПО, які потребують тимчасового безоплатного розміщення у власників домогосподарств. Ймовірними причинами цього є те, що ВПО стають більш адаптованими у новому місці проживання та працевлаштовуються. Відповідно, мають можливість самостійно орендувати житло і забезпечувати власні житлові потреби.

На обліку Козятинської міської ради не перебувають ВПО, які захищали незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України (відповідно до Постанови КМУ «Питання забезпечення житлом внутрішньо переміщених осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України» від 18.04.2018 № 280). Відповідно, за період дії Постанови такі ВПО не забезпечувалися житлом у Козятинській МТГ. Грошова компенсація (субвенція) державного бюджету місцевому бюджету на виплату грошової компенсації на придбання житла для ВПО, які захищали незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України, не виділялася.

Постановою КМУ від 04.10.2017 № 769 затверджено Порядок та умови надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення

заходів щодо підтримки територій, що зазнали негативного впливу внаслідок збройного конфлікту на сході України, передбаченої Законом про Державний бюджет України на відповідний рік. У 2021 році Козятинська міська територіальна громада взяла участь у проекті, який передбачає придбання житла для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб на умовах співфінансування (з державного бюджету 70%, бюджету громади 30%) відповідно до постанови КМУ від 04.10.2017 року № 769. Обсяг субвенції з державного бюджету становив 399,9 тис. грн., обсяг субвенції з місцевого бюджету – 170,1 тис. грн.. Загальна сума – 570,0 тис. грн., які використано для придбання 1 квартири у фонд тимчасового житла.

Кредитні житлові програми

Відділення Державної спеціалізованої фінансової установи «Державний фонд сприяння молодіжному житловому будівництву “Вінницьке регіональне управління”» (далі - Вінницьке регіональне управління) забезпечує виконання низки державних програм (метою яких, зокрема, є забезпечення житлом ВПО), що реалізуються на території України, зокрема і у Козятинській МТГ, відповідно до:

- Порядку надання державної підтримки та забезпечення громадян доступним житлом (затверджений Постановою КМУ від 10.10.2018 № 819). Проте з 2020 року з державного бюджету не фінансується.
- Порядку використання коштів, передбачених у Державному бюджеті для надання пільгового довгострокового державного кредиту внутрішньо переміщеним особам, учасникам проведення антитерористичної операції (АТО) та/або учасникам проведення операції Об'єднаних сил (ООС) на придбання житла (затверджений Постановою КМУ від 27.11.2019 № 980). Програма фінансується за рахунок коштів спеціального фонду державного бюджету. З 2020 року з загального фонду державного бюджету не фінансується, кредити надаються лише за рахунок коштів, отриманих від повернення кредитів, наданих у 2019-му.
- Порядку пільгового іпотечного кредитування внутрішньо переміщених осіб за рахунок коштів гранту, наданих Кредитною установою для відбудови — KfW (затверджений [Постановою КМУ від 28.04.2021 № 451](#)). Фінансування відбувалося за рахунок грантових коштів Уряду Федеративної Республіки Німеччина, наданих Кредитною установою для відбудови (KfW). У межах даної Програми пільгового іпотечного

кредитування ВПО отримали можливість придбати житло у кредит за найнижчою в Україні ставкою (3% на рік). Вона має найбільший попит серед переселенців і є однією з найдієвіших програм забезпечення ВПО доступним житлом.

Проте, інформація про практику реалізації вищевказаних програм на території Козятинської МТГ відсутня, оскільки не ведеться в розрізі територіальних громад. Тому не видається можливим проаналізувати чи громадяни з числа ВПО приймаючої громади скористалися даними програмами для покращення своїх житлових умов.

ПрАТ «Українська фінансова житлова компанія» (далі - ПрАТ «Укрфінжитло») є виконавцем державної Програми іпотечного кредитування «ЄОселя», що реалізується відповідно до Постанови КМУ «Деякі питання забезпечення приватним акціонерним товариством “Українська фінансова житлова компанія” доступного іпотечного кредитування громадян України» (від 02.08.2022 № 856). Цією Програмою можуть скористатися і внутрішньо переміщені особи.

За інформацією, наданою ПрАТ «Укрфінжитло», обсяг фінансування Програми «ЄОселя» в Україні у 2024 році заплановано на рівні 19,2 млрд грн. Обсяг фінансування Програми «ЄОселя» не розподіляється за громадами.

За отриманою інформацією щодо кількості ВПО та кількості виданих кредитів у Вінницькій області за 2023 та 2024 роки, то лише одна внутрішньо переміщена особа у 2024-му скористалися цією Програмою (на загальну суму 1 000 000,00 грн).

ПрАТ «Укрфінжитло» не володіє інформацією щодо кількості ВПО та кількості виданих кредитів у розрізі територіальних громад області за 2023 та 2024 роки, що створює перешкоди для аналізу реалізації Програми у кожній громаді.

Водночас наведені статистичні дані свідчать про непопулярність Програми «ЄОселя» серед ВПО, які проживають у Вінницькій області. Незацікавленість брати участь у цій Програмі може свідчити про недоступність програми, існуванням перешкод таких як граничний вік, працевлаштування, розмір доходів, високий мінімальний початковий внесок (20%). Також видається, що суттєвою перешкодою є дорого вартість самого кредитування. Адже ВПО отримують кредит за цією Програмою із базовою процентною ставкою 7%, у той час як військовослужбовці та правоохоронці, медики, педагоги, науковці та члени їхніх

сімей можуть отримати кредити за пільговою процентною ставкою на весь термін кредиту у 3%.

Інформаційна доступність

Вкрай важливим у контексті забезпечення інформаційних прав громадян є якість оприлюднення публічної інформації на офіційних сайтах розпорядників, надання відповідей на інформаційні запити та звернення громадян в умовах дії обмежень, пов'язаних із запровадженням правового режиму воєнного стану.

Для аналізу інформаційної доступності про житлові програми у Козятинській МТГ було опрацьовано [офіційний сайт громади](#). На титульній сторінці сайту розміщено окрему вкладку "[Соціальний захист внутрішньо переміщених осіб](#)".

У даній вкладці оприлюднено інформацію щодо виплат для ВПО, результати опитувань внутрішньо переміщених осіб громади, інформацію щодо програми "Прихисток", фонд житла для тимчасового проживання ВПО на території Козятинської МТГ, посилання на телеграм канал для оперативного інформування ВПО тощо.

Навігаційно сайт є досить доступним та легким для користування. Сайт також містить вкладку «Пошук», де можна відшукати інформацію за ключовими словами. Також на сайті присутня вкладка "[Офіційні документи](#)", де також є можливість легко відшукати потрібну інформацію чи за реквізитами документа, чи за ключовим пошуковим словом.

Козятинська міська рада своєчасно та якісно наповнює сайт відповідною інформацією.

Водночас додатково можна розглянути можливість створення окремого розділу Рада з питань ВПО та наповнювати даний розділ відповідною інформацією, що стосується діяльності Ради.

Водночас усі матеріали, які розміщуються на сайті, мають мати зрозумілий та наочний характер з покроковим алгоритмом дій щодо реалізації конкретної послуги (постановка на квартирний облік, участь у житловій програмі, пошук житла тощо).

Для оперативного інформування внутрішньо переміщених осіб щодо усіх актуальних подій створено [телеграм канал «ВПО Козятинської громади»](#), що можна вважати успішною практикою.

Надання відповідей на інформаційні запити

Відповіді на запити про доступ до публічної інформації Козятинською міською радою надавалися вчасно та вичерпно. Під час дослідження та аналізу даних також відбувалась комунікація телефоном з представниками органу місцевого самоврядування, які активно, відкрито та оперативно ділилися інформацією.

Висновки

За період повномасштабної війни Російської Федерації проти України роль місцевих органів влади у житловій політиці зміцнилась, адже саме громади взяли

на себе відповідальність за поселення внутрішньо переміщених осіб. Перед місцевими органами влади постали нові виклики у сфері житла.

Водночас немало внутрішньо переміщених осіб і досі зіштовхуються з труднощами пошуку доступного житла у приймаючих громадах.

Варто позитивно відзначити затвердження Програми інтеграції внутрішньо переміщених осіб на 2024-2026 роки у Козятинській міській територіальній громаді, зокрема у вирішенні питання забезпечення тимчасовим житлом. У громаді сформовано фонд житла для тимчасового проживання ВПО.

Водночас, громадою визначено 2 пріоритетних об'єкта для переобладнання в соціальний прихисток (гуртожиток) для внутрішньо переміщених осіб, що є позитивним кроком до часткового розв'язання житлових потреб ВПО. Тож варто розглянути можливості пошуку додаткового фінансування для переобладнання цих об'єктів шляхом всебічного залучення партнерів та здійснення грантової діяльності, розглянути можливість передбачення коштів з місцевого бюджету на подальше формування фонду житла для тимчасового проживання ВПО та соціального призначення з урахуванням потреби в наданні такого житла.

Також варто напрацювати додаткові механізми пошуку житла, завдяки яким можуть бути наповнені житлові фонди соціального призначення/ житла, призначеного для тимчасового проживання ВПО (викуп, використання безхазяйних приміщень тощо).

У ході дослідження встановлено, що у Козятинській МТГ кількість внутрішньо переміщених осіб (сімей), які потребують житла для тимчасового проживання, станом на 01 листопада 2024 року, становить 61 особа ВПО (26 сімей), що становить **2%** від загальної кількості зареєстрованих у громаді

переселенців (3004 людей). Наведене свідчить про те, що дані такого обліку можуть не відображати інформацію про реальні житлові потреби ВПО у громаді.

Водночас житлові потреби навіть такої незначної кількості ВПО, які потребують житла для тимчасового проживання, у Козятинській МТГ задоволені не були.

Козятинська МТГ не має фінансової спроможності займатися будівництвом нового житла або реконструкцією наявних приміщень без залучення донорської допомоги. У громаді фактично відсутні житлові фонди (наявна лише одна квартира у фонді тимчасового житла для ВПО). У громаді не сформовано житлового фонду соціального призначення. Тож проблему громадян, які потребують поліпшення житлових умов, зокрема ВПО, складно розв'язати.

Проблемним залишається питання отримання пільгових іпотечних кредитів на придбання житла ВПО, адже низка цих програм з 2020 року з державного бюджету не фінансується. Водночас вирішення житлового питання ВПО вимагає суттєвого та сталого фінансування.

Програма доступного іпотечного кредитування громадян України «Оселя» не має попиту серед ВПО, про що свідчить мізерна кількість виданих кредитів у Вінницькій області за цією Програмою (лише один кредит у 2024 році для осіб з числа ВПО).

У Козятинській міській територіальній громаді відсутні ВПО, які б покращили свої житлові умови у межах реалізації Програми «Власний дім», Комплексній регіональній програмі, оскільки Козятинською міською радою не передбачалося співфінансування вказаних програм.

У громаді створена та діє Рада з питань внутрішньо переміщених осіб при Козятинській міській раді, але їй варто активувати свою діяльність, зокрема у частині напрацювання пропозицій по вирішенню житлових питань ВПО у громаді.

Попри все, успішність реагування на житлові потреби ВПО залежить не тільки від наявних ресурсів, що дають змогу облаштувати житло для переселенців, а й від здатності органу місцевого самоврядування об'єднати зусилля різних стейкхолдерів, які сприяють розвитку житла.

Питання забезпечення житлом ВПО є комплексною проблемою, вирішення якої потребує напрацювань довгострокових житлових рішень органу місцевого самоврядування із залученням підтримки та фінансування держави, міжнародних партнерів, благодійних організацій.

Тож сьогодні як ніколи важливим та нагальним для Козятинської МТГ є питання вироблення нових підходів до забезпечення житлом громадян, які цього потребують, зокрема і внутрішньо переміщених осіб.

Рекомендації

Згідно зі ст. 47 Конституції України, громадянам, які потребують соціального захисту, держава та органи місцевого самоврядування надають житло безоплатно або за доступну для них плату. Отже, держава повинна створити умови, за якими кожна людина буде мати змогу побудувати чи придбати житло, взяти його в кредит, орендувати. Тому необхідне чітке регулювання, розуміння прав та обов'язків, створення відповідних механізмів, зокрема для покращення платоспроможності, створення умов для індивідуального вирішення власних житлових потреб ВПО.

Для покращення місцевих політик у сфері житлових прав ВПО та інших людей, які постраждали внаслідок війни, зокрема розвитку тимчасового та соціального житла у Козятинській МТГ, рекомендуємо наступне.

На загальнонаціональному рівні:

- Напрацювати стратегію нової житлової політики на території України шляхом ухвалення нового житлового законодавства, яке відповідало б викликам сучасності та передбачало б механізми реалізації житлових прав ВПО.
- Розробити довгострокову державну програму забезпечення житлових прав ВПО у розрізі екстреного, тимчасового, постійного житла, проведення капітального і поточного ремонту, зокрема на умовах кредитування, а також фінансування для окремих соціальних категорій.
- Розробити спрощений механізм передачі державного майна у комунальне.
- Підвищити спроможність Рад з питань ВПО шляхом розроблення нормативно-правових актів, які б містили методичні рекомендації та правові механізми їх впливу на реалізацію і захист житлових прав ВПО.
- Збільшити фінансування місцевих бюджетів на будівництво нового житла для ВПО, реконструкцію житлового фонду, пільгове кредитування (залучення додаткового фінансування з боку міжнародних організацій, країн-донорів, грантових програм, розв'язання питання справедливого спрямування цих коштів шляхом формування зведеної публічної інформації про потреби).
- Масштабувати програми пільгового іпотечного кредитування, які довели свою ефективність.

- Знизити мінімальний перший внесок на житло та фіксовану річну процентну ставку (з базової 7% до пільгової 3%) для ВПО за Програмою «Оселя».
- Широко інформувати ВПО щодо вимог і процедур участі у житлових програмах на національному та місцевому рівнях.

На місцевому рівні:

1. Забезпечення житлом

- Сформувати рейтинговий список взятих на облік осіб, які потребують отримання житла з фонду житла Козятинської міської ради, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб, із оприлюдненням його на офіційному сайті.
- Провести інвентаризацію вільних житлових та нежитлових приміщень у громаді, якими можна наповнити житлові фонди; сформувати фонди вільних земельних ділянок, які можуть бути привабливими для потенційних донорів у випадку нового будівництва житла для ВПО.
- Передбачити в місцевому бюджеті кошти на формування фондів житла для тимчасового проживання ВПО, соціального призначення з урахуванням потреби у наданні такого житла.
- Створити сприятливі умови для залучення донорів для нового будівництва та реконструкції житлового фонду для ВПО (спрощення процедури відведення земельної ділянки, надання доступу до комунікацій, організаційне забезпечення тощо).
- Співпрацювати з місцевими бізнесами, що можуть надати тимчасове житло як частину можливості працевлаштування, прив'язати ВПО до цих можливостей.
- Всебічно співпрацювати з міжнародними партнерськими організаціями з метою реконструкції/побудови соціального/тимчасового житла, доступного для ВПО.
- Опрацювати питання проведення капітальних та поточних ремонтних робіт наявних об'єктів соціальної інфраструктури шляхом переобладнання їх під житлові потреби ВПО.
- Налагодити співпрацю з Обласним фондом сприяння інвестиціям та будівництву, Відділенням Держмолодьжитла «Вінницьке регіональне управління», розглянути можливість співфінансування програм надання житлових кредитів з місцевого бюджету.

- Вивчити та перейняти досвід місцевих органів влади щодо успішних практик забезпечення житлових прав ВПО в інших громадах/регіонах.
- Звернутися до Кластеру з питань житла, Кластеру захисту в Україні для отримання інформації про кращі практики в сфері забезпечення житлових прав ВПО.

2. Ухвалення локальних нормативно-правових актів

- Затвердити порядок формування рейтингового списку взятих на облік осіб, які потребують отримання житла з фонду житла Козятинської міської ради, призначеного для тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб.
- Залучати Раду з питань внутрішньо переміщених осіб при Козятинській міській раді до розроблення локальних нормативно-правових актів щодо прав та інтересів ВПО, ухвалення рішень щодо формування та розподілу соціального/тимчасового житла (наприклад, шляхом включення їх до робочих груп чи комісій у місцевих органах влади).

3. Інформаційна доступність

- Актуалізувати інформацію у розділі «Перелік адміністративних послуг» із розміщенням усіх зразків заяв та інформаційних карток послуг ЦНАПу щодо забезпечення житлових прав ВПО у громаді.
- На офіційному сайті Козятинської міської ради систематично оновлювати та актуалізувати інформацію, максимально наповнювати інформацією для ВПО.
- Наповнити вкладку сайту «Соціальний захист внутрішньо переміщених осіб» інформацією про житлові програми, які діють у Козятинській МТГ, кредитні житлові програми. Матеріали, розміщені на сайті, мають мати зрозумілий та наочний характер із покроковим алгоритмом дій щодо реалізації конкретної послуги (постановка на квартирний облік, участь у житловій програмі, пошук житла тощо).
- Широко інформувати ВПО про вимоги та процедури участі у житлових програмах на національному та місцевому рівнях; підвищувати рівень поінформованості про можливості участі ВПО у програмах пільгового довгострокового кредитування, зокрема у Програмі «Власний дім», Комплексній регіональній програмі.

Дослідження провела Благодійна організація «Благодійний фонд «Стабілізаційні Сервіси»» у вересні – грудні 2024 року за фінансування Агентства ООН у справах біженців в Україні (УВКБ ООН).

Зміст цієї публікації є виключно відповідальністю БО «БФ «ССС»» та не може використовуватися, щоб відобразити думку Агентства.

Підписуйтеся на наш фонд у соціальних мережах, щоби слідкувати за дослідженнями системи соціального захисту населення, отримувати новини щодо допомоги постраждалим людям в Україні та дізнаватися про актуальні зміни законодавства.

КОНТАКТИ БЛАГОДІЙНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ «Благодійний фонд "Стабілізаційні Сервіси"»

НАШ САЙТ:
<https://sss-ua.org>

ЕЛЕКТРОННА ПОШТА:
info@radnyk.org

FACEBOOK:
[@stabilizationsupportservices](https://www.facebook.com/stabilizationsupportservices)

INSTAGRAM:
[@stabilizationsupportservices](https://www.instagram.com/stabilizationsupportservices)

TELEGRAM:
[@SSS_Ukraine](https://www.t.me/SSS_Ukraine)

TWITTER:
[@SSS_Ukraine](https://www.x.com/SSS_Ukraine)